

ချဉ်းနင်းထိုးဖောက်မှုများ - အာဆီယံနှင့်
ဝန်းကျင်ဒေသများတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏
အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ



အကြောင်းအရာအချက်အလက်အချုပ် ၅ - တရုတ်နိုင်ငံ၏ မူဝါဒဘက်များ

တရုတ်နိုင်ငံ၏ မူဝါဒဘက်များကို အပြင်ထွက်နည်းဗျူဟာကို အကောင်အထည်ဖော်သောအားဖြင့် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်ကျော်ကာလကတည်းက နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ဖွင့်လှစ်ကျင့်သုံးလျက်ရှိခဲ့သည်။ ထိုဗျူဟာမှ တဆင့် တရုတ်ပြည်သည် တရုတ်ကုမ္ပဏီများကို နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ တိုးချဲ့မှုကို မြှင့်တင်ခဲ့ပြီးပိုလျှံလာသော နိုင်ငံခြား ငွေများကိုအသုံးပြုကာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်များ၊ သဘာဝရင်းမြစ်များနှင့် နည်းပညာများကို ပိုမိုရယူနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုမူဝါဒဘက်များသည် ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထဲမှ တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ် လာသည် အထိတရုတ်နိုင်ငံ၏ မြန်ဆန်သောတိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်များ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ဖန်တီးပေးခဲ့သည်။^၁ ထိုဘက်များကို ၁၉၉၀ အလယ်လောက်တွင် ကုန်သွယ်ဘဏ္ဍာကဏ္ဍမှ မူဝါဒအခြေပြု ဘဏ္ဍာကဏ္ဍကို သီးသန့်ခွဲထုတ်ရန် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မူဝါဒဘက် ၃ ခုရှိပြီး တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်၊ တရုတ်ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ် နှင့် တရုတ်နိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဘဏ်တို့ ဖြစ်သည်။^၂ ထိုဘက် များကိုဖန်တီးလိုက်ခြင်းကြောင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ကြီးလေးကြီး အစိုးရပိုင်ကုန်သွယ်ဘဏ်များ(တရုတ်နိုင်ငံဘဏ်၊ တရုတ်ဆောက်လုပ်ရေးဘဏ်၊ တရုတ်စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ တရုတ်စက်မှုကုန်သွယ်ဘဏ်) အနေဖြင့် ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အာရုံစိုက်နိုင်လာစေခဲ့သည်။^၃

တရုတ်နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ် များသည် အပြင်ထွက်နည်းဗျူဟာ၏ အဓိကမောင်းနှင် အားများ ဖြစ်ကြပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ဒေါ်လာဘီလီယံပေါင်းများစွာရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည်။ မူဝါဒဘက်များ၏ တာဝန်မှာ တရုတ်အစိုးရ၏ ဦးတည်ချက်များကိုထောက်ပံ့ပေးရန်ဖြစ်ပြီး ဘဏ်နှစ်ခုစလုံးမှာ တစ်ခုတည်းသော ရပ်ဝန်း၊ တစ်ခုတည်းသောလမ်းကြောင်း (အကြောင်းအရာအချက်အလက်အချုပ် ၃ တွင်ကြည့်ရန်) လုပ်ငန်းစဉ် အစကနဦးဘဏ္ဍာရေးစီမံချက်များတွင် အရေးကြီးသောနေရာမှ ပါဝင်သည်။ တစ်ခုတည်းသောရပ်ဝန်း၊ တစ်ခုတည်းသောလမ်းကြောင်းကို စတင်ကြေငြာလိုက်သည့်အချိန်မှစပြီးတရုတ်အစိုးရသည် ထိုဘဏ်နှစ်ခု စလုံးတွင် ကြီးမားသောမတည်ငွေများကိုထည့်ဝင်သည်။ မီဒီယာသတင်းများအရ ၂၀၁၅ ဧပြီလနှင့် ဩဂုတ်လကြားကာလတွင် တရုတ်ဗဟိုဘဏ်အနေဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၄ ဘီလီယံတန်ဖိုးရှိ နိုင်ငံခြားငွေကြေးကိုထည့်ခဲ့ပြီးပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၀ ဘီလီယံထည့်ဝင်ကာ နိုင်ငံရပ်ခြားမှစီမံချက်များကိုထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။^၄



တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်

တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစီးပွားရေးဗျူဟာနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံချက်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကာလရှည်ဘဏ္ဍာရေးအတွက် ကြားခံအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ထိုနည်းဗျူဟာတွင် အခြေခံလိုအပ်ချက်၊ စက်မှုလက်မှုနှင့် အခြားအမျိုးသားရေးဦးစားပေး ပရောဂျက်များပါဝင်သည်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ တန်ဖိုးနည်းအိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အစကနဦးလုပ်ငန်းများတွင် ဘဏ္ဍာရေးကိုထောက်ပံ့သည်။^၅ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပြည်ပရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများတွင် အဓိကနေရာမှပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဘီလီယံ ကျော်ကို နိုင်ငံခြားငွေ ချေးငွေအဖြစ်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။^၆ ထိုနှစ်ထဲမှာပင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၁ ဘီလီယံချေးပေးခဲ့သည်ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်သည်။^၇

ပြည်တွင်းတွင် တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်သည် ဂျော့ချ်သုံးဦးဆံ၊ တောင်-မြောက်ရေလွှဲစီမံချက်နှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား သွယ်တန်းမှုအများအပြား၊ လမ်းများနှင့် မြန်နှုန်းမြင့်မီးရထားစီမံချက် များကဲ့သို့သောဧရာမ စီမံချက်ကြီးများကိုထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ အာဆီယံတွင်လည်း ထိုင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘုတ်အဖွဲ့နှင့် နားလည်မှု စာချုပ်လွှာ ကိုလက်မှတ်ထိုးကာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို မြှင့်တင်ပြီးအတိုက်အခံ ဖြစ်ခဲ့သောတရုတ်- မြန်မာဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း၊ ဗီယက်နမ်မှ VungAng ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံ၊ ကမ္ဘောဒီးယားမှ Stung Atai ရေအားလျှပ်စစ်ဆည်များနှင့် အခြားများစွာသော စီမံချက်များအတွက် ဘဏ္ဍာရေးကိုထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ လာအိုမှ ကျောင်းသားများကို တရုတ်နိုင်ငံတွင် ပညာသင်ရန် ပညာသင်ဆုပေးခြင်း အတွက်လည်း ထောက်ပံ့ ခဲ့သည်။

ဘဏ်သည် နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးကိုဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ခဲ့သကဲ့သို့ တစ်ခုတည်းသောရပ်ဝန်း၊ တစ်ခုတည်းသောလမ်းကြောင်းသည် မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးတည်ချက်ဖြစ်လာမည်။^၈ ထိုဘဏ်သည် ပိုးလမ်းမကြီး (Silk Road) ရံပုံငွေ၏ ကနဦးမတည်ငွေ ၅% ကိုထောက်ပံ့ပေးထားပြီး အာဆီယံအခြေခံ အဆောက်အအုံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက်လည်းရံပုံငွေများထည့်ဝင်ထားသည်။ ဥပမာ- ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် တရုတ် ပရီမီယာလီခက်ချန်း (Li Keqiang) မှ တရုတ်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှကြား ဆက်သွယ်မှုကိုထောက်ပံ့ရန် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀ ဘီလီယံထောက်ပံ့ခဲ့ပြီး ထိုအထဲတွင် ဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ထောက်ပံ့သောအထူးချေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀ ဘီလီယံ ပါဝင်သည်။^၉

တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များ

၎င်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ရိုက်ခတ်မှုများကိုစီမံနိုင်ရန်အတွက် တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ စံသတ်မှတ်ချက်များကိုအစီအစဉ်တကျပြုလုပ်မည်ဟုကြေငြာခဲ့သည်။ သို့သော် အကျဉ်းချုပ်ကိုသာထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့ပြီး စာရွက်စာတမ်းအပြည့်အစုံကို လူထုထံမချပြခဲ့ပေ။ ထိုမူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်၍ ရရှိထားသော အချက်အလက်များမှာ မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း ဘဏ်အစီရင်ခံစာများမှသာ ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအကျဉ်းချုပ်များအရအဆိုပြုထားသော စီမံချက်များကိုအကဲဖြတ်ခြင်းများ၌ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကိုတန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းများပါဝင်သည်။ ချေးငွေလျှောက်ထားခြင်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ခြင်းများ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပြီးဘဏ်အနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာနောက်ခံအချက်များအရ ချေးငွေများကိုပယ်ချနိုင်သည်။ အရေးကြီးသည်မှာဘဏ်အနေဖြင့် ပတ်ဝန်း ကျင်ဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များကို ချေးငွေသဘောတူညီချက်ထဲတွင် ရေးသားနိုင်ပြီး ချေးယူလိုသူအားသူတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုက်နာခိုင်းနိုင် ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။^{၁၁} တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်သည် ကုလသမဂ္ဂကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ကုလသမဂ္ဂ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအစီအစဉ် ဘဏ္ဍာရေးမတည်အဖွဲ့ တို့တွင် အဖွဲ့ဝင်လည်းဖြစ်သည်။ အီကွေတာ စည်းကမ်းချက်များကို လက်မှတ်ထိုးထားခြင်းမရှိပဲ အီကွေတာစည်းကမ်းချက်ဆိုင်ရာ ပြည်တွင်း အလုပ်အကိုင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကာထိုစည်းကမ်းချက်များကို နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ဖြည်းဖြည်းချင်းအသုံးပြုနေပြီဟုကြေငြာခဲ့သည်။^{၁၂}



ဘဏ်အနေဖြင့် ကတိပေးထားသောလုပ်ဆောင်ချက်များစွာကို ပြုလုပ်နေပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေး ဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များကိုနေရာတကျပြုလုပ်နေသော်လည်းအကဲဖြတ်ဖြစ်စဉ်မှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိပေ။ စီမံချက်အလိုက် စာရွက်စာတမ်းများကိုထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်း မရှိသည့်အပြင် ထိခိုက်သောသူများအတွက် တရားဝင်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း (သို့) နှစ်နာကြေးဆောင်ရွက်ပေးမှု တို့လည်းမရှိပေ။ ဘဏ်ဝက်ဘ်ဆိုဒ် တွင်လည်း စီမံချက်များကို စုစည်းကာ စာရင်းပြုစုထားခြင်းမရှိပေ။ ဤသို့ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများကို စနစ်တကျလုပ်ဆောင်နေခြင်း၏ ထိရောက်မှုကို အလွန်အမင်းတားဆီးနေပေသည်။

တရုတ်ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်

တရုတ်ထုတ်ကုန်များတင်ပို့ရာတွင် လွယ်ကူစေရန်နှင့် ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန်၊ ကမ်းဝေးစီမံချက် စာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်း နှင့် အပြင်ထွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းများတွင် တရုတ်ကုမ္ပဏီများကိုကူညီရန်၊ နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးပူးပေါင်းခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်ခြင်းကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် တရုတ်ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ် ကိုတည်ထောင် ခဲ့သည်။^{၁၂} တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ကဲ့သို့ပင် ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်သည် တရုတ်အပြင်ထွက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဓိကထောက်ပံ့သူဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာတဝှမ်းရှိ စီမံချက်များတွင် ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် ထိုဘဏ်မှ ယွမ် ၉၂၁ ဘီလီယံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄၂ ဘီလီယံ) ချေးငွေကို ဖြန့်ထားခဲ့သည်။^{၁၃} ထိုသို့ချေးငွေထုတ်ပေးခြင်း၏ အများစုမှာအခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စက်မှုလက်မှုနှင့် ကုန်သွယ်ရေး၊ သင်္ဘောဖြင့်ကုန်သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ရေနံနှင့်သဘာဝ ဓါတ်ငွေ့၊ စွမ်းအင်၊ လေလှိုင်းမှဆက်သွယ်ရေး၊ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ နှင့် စိုက်ပျိုးရေးစီမံချက်များတွင် အဓိကဖြစ်သည်။ ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်မှ ချေးပေးငွေအများစုမှာ ကုန်သွယ်ရေးအတွက် ဖြစ်ပြီးတရုတ်နိုင်ငံ၏ လျှော့ပေါ့ချေးငွေချေးပေးခြင်းအတွက်လည်း တာဝန်ယူရသည်။ လျှော့ပေါ့ချေးငွေချေးပေးခြင်းဆိုသည်မှာ လက်ရှိဈေးကွက်အတိုးထက်နည်းသော အတိုးနှုန်းနှင့် ပြန်ဆပ်ရန်အချိန်ပိုပေးသော ချေးငွေများကိုဆိုလိုသည်။ ထိုချေးငွေများကို တရုတ်ပြည်ပ အထောက်အကူအများစုအတွက် ရည်ရွယ်သည်။^{၁၄}

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းကိုထောက်ပံ့သည့် အဓိကသော့ချက်မှာပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်ဖြစ်သည်။ တစ်ခုတည်းသောရပ်ဝန်း၊ တစ်ခုတည်းသောလမ်းကြောင်းအပါအဝင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ သံတမန်ရေးရာ နည်းဗျူဟာအသစ်များကိုတည်မြဲစေမည့်စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကိုအမီလိုက်ပါဆောင်ရွက်နေကြောင်းထိုဘဏ်က ဖော်ပြသည်။^{၁၅} အာဆီယံတွင် အရေးပါသောဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပြီးကမ္ဘာ့ဒီးယားမှ ခမ်ချေး (Kamchay) ရေအားလျှပ်စစ်ဆည်၊ ဗီယက်နမ်မှ ဘက်ခီဂျမ်း-လန်ဆန် (Bac Giang - Lang Son) အဝေးပြေးလမ်းနှင့် ဗင်သန်း (Vin Than) ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံ၊ လာအိုမှ ရေလှောင်တံများစွာနှင့် ရေလွှဲစနစ်များစွာ၊ မြန်မာမှ အသေးစားငွေချေးလုပ်ငန်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံဘန်ကောက်တွင် အဆင့်မြင့်နေအိမ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အပါအဝင် စီမံချက်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့ထားသည်။ ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်သည် တရုတ်-အာဆီယံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပူးပေါင်းရေးရုံးငွေ၏ ရုံးငွေမတည်သူနှင့် မန်နေဂျာလည်းဖြစ်သည် (အကြောင်းအရာ အချက်အလက်အချုပ် (၄) တွင်ကြည့်)။ ထိုဘဏ်သည် တရုတ်ဒေသတွင်း မီးရထားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင်လည်း ကြီးမားစွာပါဝင်နေသည်။ ၂၀၁၅ အကုန်ပိုင်းတွင် ပြည်ပသို့တိုးချဲ့ရေးအတွက် ကူညီရန် အစိုးရပိုင်တရုတ်မီးရထားကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် ငွေချေးသဘောတူစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ထိုသဘောတူညီချက်တွင် ယွမ် ၅၀၀ ဘီလီယံ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၀ ဘီလီယံနီးပါး) ထိ ချေးငွေများပါဝင်သည်။ တရုတ်မီးရထားကော်ပိုရေးရှင်းသည် အင်ဒိုနီးရှား၊ လာအိုနှင့် ထိုင်းတို့တွင် အဆိုပြုထားသော မီးရထားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များတွင် ပါဝင်ပြီး ထိုသဘောတူညီချက်ဖြင့် ပို့ကုန်သွင်းကုန် ဘဏ်မှ ချေးငွေအားလုံးကိုရခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။^{၁၆}

ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များ

ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် မူဝါဒများ ထုတ်ဖော်ပြခြင်းကို တရုတ်ဘဏ္ဍာရေးဌာနအများစုထက် ပိုမိုလုပ်ဆောင်သည်။ ထိုဘဏ်တွင် “တရုတ်ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ် ချေးငွေစီမံချက်များ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ခြင်းလမ်းညွှန်ချက်များ” ဟုခေါ်သော အခြေခံမူဝါဒတစ်ရပ် ရှိသည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက် များသည် ပြည်တွင်း ပြည်ပနှစ်ရပ်လုံးမှ စီမံချက်များနှင့် စီမံချက် တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ခြင်း၊ ချေးငွေစီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ငွေချေးသူများအနေဖြင့် ပြည်ပတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါက ထိုဒေသတွင်းရှိပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာရမည် ဟုလမ်းညွှန်တွင်ပါရှိသည်။ ဒေသတွင်းစနစ်နှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ မပြည့်စုံပါက ငွေချေးသူများအနေဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏စံနှုန်းများ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတကာကျင့်ထုံးများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင် ရမည်ဟု ညွှန်ကြားထားသည်။^{၁၇}

ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ် လမ်းညွှန်ချက်များသည် မြေနှင့်အရင်းအမြစ် ဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကိုလည်း ဖော်ပြထားပြီး ပြန်လည်နေရာချထားရေးကို သေချာစွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လမ်းညွှန်ထားသည်။ ပြင်းထန်သော ရိုက်ခတ်မှုများဖြစ်နိုင်သည့် စီမံချက်များကို လူထုအကြံဉာဏ်တောင်းခံရန် ဖွင့်ပေးသင့်သည် ဟုလည်း ဆိုထားသည်။ ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်သည် စီမံချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်နေစဉ်အတွင်း စစ်ဆေးရန်အာဏာရှိပြီး စီမံချက်လုပ်ဆောင်နေစဉ်အတွင်း ပြင်းထန်သောရိုက်ခတ်မှုပေါ်ပေါက်ပါက ငွေချေးသူမှ ထိုပြဿနာကို လုံလောက်သောအတိုင်းအတာအထိ ပြန်လည်ဖြေရှင်းခြင်းမရှိလျှင် ချေးငွေရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ အမြန်ပြန်ဆပ်ခိုင်းခြင်းတို့လည်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။^{၁၈} ငွေချေးသူမှလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိလျှင် ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်အနေဖြင့် ဖောက်သည်ကို အကြောင်းကြားပြီး ပြုလုပ်မှုအမှားပြင်ရန်၊ အသုံးမပြုရသေးသောချေးငွေကိုရပ်ပစ်ရန်၊ သတိပေးချက်များကို လိုက်နာရန်၊ လုပ်ငန်းကန့်သတ်ချက်များကို သတ်မှတ်ရန်နှင့် ချေးငွေကို ပြန်တောင်းရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။^{၁၉}

၂၀၀၇ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များသည် ပြည်ပစီမံချက်များကို အတိအလင်းဦးတည်ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီး အဓိကကိစ္စရပ်များစွာကိုထိတွေ့ခဲ့သော်လည်း မှတ်တမ်းမှတ်ရာများမှာ အခြေခံမျှသာဖြစ်ကာ ဆောင်းပါးအကျဉ်း ၂၁ ပုဒ်သာပါဝင်ခဲ့သည်။ လူထုအနေဖြင့် စီမံချက်အလိုက် အချက်အလက်များကိုတောင်းဆိုရန် တရားဝင်လမ်းကြောင်းများမရှိသည့်အပြင် တရားဝင်နှစ်နာကြေး လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း မရှိခဲ့ပေ။ စီမံချက်အကဲဖြတ်ခြင်းမှာလည်း မပွင့်လင်းခဲ့ဘဲ စီမံချက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကိုလည်း ဘဏ်မှထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ တရုတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ်ကဲ့သို့ပင် လမ်းညွှန်ချက်များ၏ ထိရောက်မှုမှာ ထိုချို့ယွင်းချက်များကြောင့် သိသာထင်ရှားစွာနည်းပါးနေသည်။ သို့သော် ဘဏ်နှင့်ဆက်

သွယ်လိုသော (သို့) ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘက် ရံပုံငွေပါဝင်သော စီမံချက်များကို ထောက်ခံအားပေးမှုပြုလုပ်လိုသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်သောလမ်းညွှန်ချက်များ အဖြစ်ရှိနေပေသည်။

ဤအကြောင်းအရာအချက်အလက်အချုပ်ကို **ချဉ်းနင်းထိုးဖောက်မှုများ - အာဆီယံနှင့် အာဆီယံဝန်းကျင်ဒေသနိုင်ငံများသို့ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဟူသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာ အစီရင်ခံစာမှထုတ်နုတ်ရေးသားသည်။** ဤ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုအတွက် သုတေသနနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်ကို *Heinrich-Böll-Stiftung South East Asia, The McKnight Foundation နှင့် Planet Wheeler Foundation တို့မှ ထောက်ပံ့ကူညီပေးသည်။* ဤ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုကို *Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License* မှ ခွင့်ပြုချက် လိုင်စင် ရယူပြီးဖြစ်သည်။

၁. Kyngé, J. (2016, 18 May), China becomes global leader in development finance, Financial Times. <http://www.ft.com/intl/cms/s/3/b995cc7a-1c33-11e6-a7bc-ee846770ec15.html> (accessed May 2016).

၂. Research Academy of China Development Bank (2011), China Development Bank Practice and Achievements of Development Finance, Beijing: Democracy and Construction Press.

၃. Erica Downs (2011), Inside China, Inc.: China Development Bank's Cross-Border Energy Deals, Washington DC: Brookings Institution, p.12.

၄. Zhang, Y. (2015, 21 July), Policy Banks Linked to 'Belt and Road' Plans Said to Get US\$ 31 Bln, Caixin Online. <http://english.caixin.com/2015-07-21/100831133.html> (accessed May 2016); Xinhua (2015, 18 August), China raises capital base of development bank, Xinhuanet. http://europe.chinadaily.com.cn/business/2015-08/18/content_21640335.htm (accessed May 2016).

၅. China Development Bank (2015), Annual Report 2014, Beijing: CDB.

၆. Ibid., p.12.

၇. World Bank (2014, 1 July), World Bank Group Commitments Rise Sharply in FY14 Amid Organizational Change. <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2014/07/01/world-bank-group-commitments-rise-sharply-in-fy14-amid-organizational-change> (accessed May 2016).

၈. Ibid., p.17.

၉. Xinhua (2014, 13 September), China pledges over 20-bln-USD loans to boost Southeast Asian connectivity, Xinhuanet.http://news.xinhuanet.com/english/china/2014-11/13/c_133787970.htm (accessed May 2016).

၁၀. Matisoff, A. (2012), China Development Bank's Overseas Investments: An assessment of environmental and social policies and practices, Berkeley: Friends of the Earth. <http://www.foe.org/news/archives/2012-07-new-report-on-china-development-bank-shows-the-bank>.

၁၁. China Development Bank (2013, 7 August), Tightening EIA to Promote Multilateral Win-Win Outcome – CDB's "Green Credit" Goes to the World. <http://www.cdb.com.cn/english/NewsInfo.asp?NewsId=4715> (accessed May 2016).

၁၂. Export-Import Bank of China, Brief Introduction. http://english.eximbank.gov.cn/tm/en-TCN/index_617.html (accessed May 2016).

- ⦿. Export-Import Bank of China (2014), Annual Report 2014, Beijing: China Eximbank.
- ⦿. Grimsditch, M. & Yu, Y. (2015), Development Finance in the BRICS Countries: A Review from China, New Delhi: Heinrich Böll Foundation. https://za.boell.org/sites/default/files/development_finance_in_brics_countries.pdf (accessed May 2016).
- ⦿. Export-Import Bank of China (2014), Annual Report 2014, Beijing: China Eximbank.
- ⦿. Xinhua (2015, 19 November), China EximBank to finance China Railway's global projects, Xinhuanet. http://news.xinhuanet.com/english/2015-11/19/c_134834239.htm (accessed May 2016).
- ⦿. Export-Import Bank of China (2008), Guidelines for Environmental and Social Impact Assessments of the China Export and Import Bank's Loan Projects.
- ⦿. Ibid.
- ⦿. Friends of the Earth US (2016), Emerging Sustainability Frameworks: China Development Bank and China Export-Import Bank, Washington DC: FOE. <http://www.foe.org/projects/economics-for-the-earth/international-finance/emerging-sustainability-frameworks>